

OCELLS DEL PENEDÈS

PERE MESTRE I RAVENTÓS

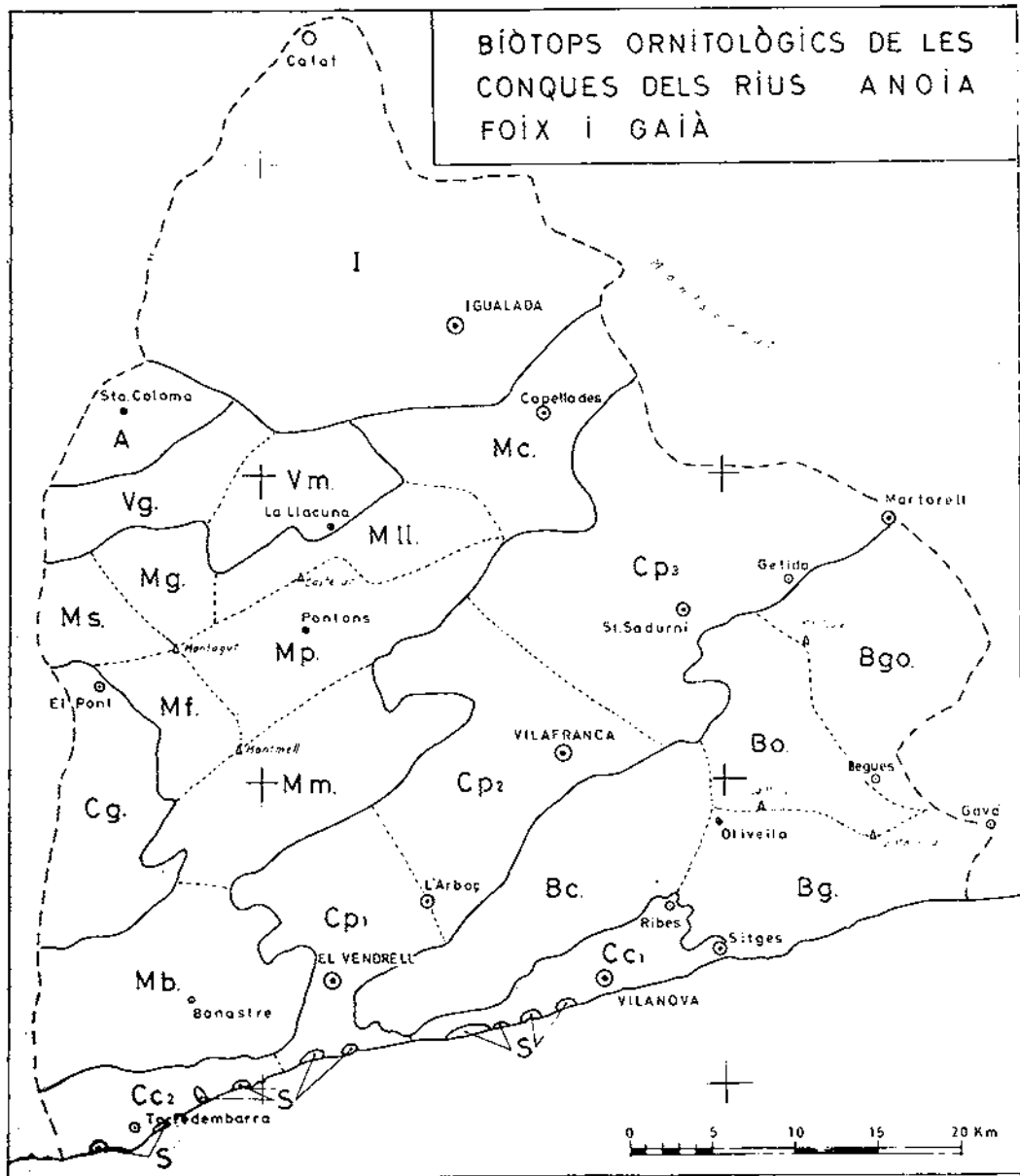
Vilafranca del Penedès

1.— INTRODUCCIÓ

Aquest treball sobre els ocells del Penedès ha estat elaborat pensant trobar una fórmula que, d'una manera clara i concisa, proporcioni al lector el major nombre de dades concretes i verídiques de l'avifauna de la nostra comarca.

La zona on s'han recollit les cites d'observació dels ocells no sempre coincideix amb els límits naturals del Penedès. Les aus no poden admetre divisions administratives inventades per l'home, és obligat utilitzar un mètode més racional i científic que respecti la natura i els costums dels ocells, aquest és el motiu de realitzar l'estudi basant-nos en la configuració d'unes conques hidrogràfiques, tot i saber que això ens obliga a sortir dels límits tradicionals del Penedès. A les conques dels rius i rieres que recorren totalment per la comarca, com són el riu Foix i les rieres del Vendrell o de la Bisbal i la de Ribes, inclourem a més a més els rius Gaià i Anoia, comprnent les seves capçaleres. Significa això ampliar la zona de l'estudi amb la comarca d'Igualada i part de l'Alt Camp i la Segarra. També haurem d'aclarir que quan citem el Penedès ens referim a les tres sub-comarques que l'integren: Alt Penedès, Baix Penedès i Garraf.

BIÒTOPS ORNITOLÒGICS DE LES
CONQUES DELS RÍUS ANOIA
FOIX I GAJÀ

El conjunt no forma una unitat de paisatge, sinó una sèrie de zones diferents fisiogràficament i geològicament. A l'interior dels seus límits hi descobrirem uns biòtops ben individualitzats per les seves característiques fitogeogràfiques d'indubtable influència sobre l'avifauna. A fi de facilitar la millor comprensió de les dades de nidificació que es facilitaran al tercer capítol del treball, a la llista sistemàtica d'ocells, hem dividit la zona d'estudi en diferents biòtops. A cada un d'ells en descriure'ls al final, s'hi acompanya entre parèntesis una lletra majúscula, normalment seguida d'una o altres de minúscules, amb la finalitat que quan es nombrin els biòtops pugui fer-se d'una forma abreujada. L'extensió d'aquest treball no permet donar detalls, com seria el nostre propòsit, dels diferents biòtops, no obstant això la situació de cada un d'ells, queda reflexada al mapa que s'uneix al final del treball i la seva nomenclatura és la següent:

- 1.— SALINES I AIGUAMOLLS DE LA COSTA (S).
- 2.— ZONES DE CULTIU (C)
 - Cultius de la costa (Cc) { Zona Calafell - Sitges (Cc₁)
Zona Altafulla - Creixell (Cc₂)
 - Cultius de la depressió central del Penedès (Cp) { Zona de la conca de la riera del Vendrell (Cp₁)
Zona de la conca del riu Foix (Cp₂)
Zona de la conca del riu Anoia (Cp₃)
 - Cultius de la zona mitja del riu Gaià (Cg)
- 3.— ZONA DE LES MUNTANYES DEL LITORAL (B)
 - Garraf (Bg)
 - Ordal (Bo)
 - Gelida - Corbera (Bgo)
 - Canyelles - Calafell (Bc)
- 4.— ZONA DE LES SERRES DE L'INTERIOR (M)
 - Bonastre (Mb)
 - Montmell - Castellví (Mm)

Pontons - Font-rubí (Mp)
 La Llacuna - Mediona (Mll)
 Selma (Mf)
 Capellades (Mc)
 Gaià (Mg)
 Salmeià (Ms)

- 5.— ZONA DE LES VALLS (V)
 Valls de Miralles i la Llacuna (Vm)
 Valls de Gaià (Vg)
- 6.— ZONA DE L'ALTIPLÀ DE SANTA COLOMA DE
 QUERALT (A)
- 7.— ZONA DE LA COMARCA D'IGUALADA (I)

El clima és francament mediterrani amb precipitacions anuals de l'ordre dels 420 a 600 l/m². Presenta una accentuada secada a l'estiu i unes temperatures hivernals suaus. Al primer lloc els manantials són cabalosos i freqüents, provocant en conseqüència una avifauna molt abundant. En canvi, a les muntanyes del litoral, hi ha una escassetat d'aigua, amb manantials de molt poc caudal, traduint-se en una avifauna pobra a l'època de la nidificació.

A l'hivern canvia totalment el panorama, les temperatures suaus de la costa i la zona de cultius de la depressió central del Penedès atrauen una abundància d'ocells, provocant al mateix temps una despoblació intensa d'aus en les zones de l'interior, però és molt possible que a més de la temperatura, —fortes gelades a les zones altes del Gaià i Anoia—, també sigui degut a la falta de menjar als camps llaurats i acabats de sembrar, i en els que tan solament s'hi cultiven cereals, per contrast, a les temperatures suaus de la costa, troben una abundància de menjar a les vinyes, en aquesta època d'hivern no cultivades i amb gran quantitat d'herbes que proporcionen fulles verdes i llavors, la pitança normal de molts ocells conjuntament amb insectes.

Les nevades i períodes llargs de fortes gelades provoquen unes fugides, que generalment afecten a totes les espècies hiver-

nals. Queden els boscos i camps gairebé despoblats d'ocells, en canvi d'altres aus per la mateixa causa i procedents de països més nòrdics, arriben aquests dies a la nostra comarca, aquest comportament el trobem en alguns ànecs, fotxes, fredulegues, becades, etc. Passades aquestes condicions, amb el bon temps, retornen novament als seus quaters d'hivernada. En no pocs punts espècies que són sedentàries veuen augmentar la seva densitat amb un gran contingent d'hivernants procedents d'altres zones, als que s'hi podran ajuntar en els moments de la migració altres exemplars. Espècies que són sedentàries en zones baixes, properes a la costa, poden ser solament estivals en les zones altes i pel contrari algunes que aquí es presenten com a sedentàries hi són solament hivernants a les baixes. Per altra part alguns hivernants com el tord presenten una vida nòmada a l'hivern sense afincar-se a una determinada localitat. El menjar i les condicions climàtiques provoquen durant aquesta estació trasllats i fugides que es produeixen irregularment i que sols així ens expliquen els alts i baixos en la seva densitat segons els dies durant l'hivern.

Tot aquest conjunt faunístic fa moltes vegades difícil la interpretació de dades per la superposició dels exemplars indígenes amb els hivernants o els migrants, però al recopilar-les en un període llarg de temps ens obra generalment el camí per conèixer perfectament l'avifauna de la zona.

Els arxius que contenen les dades sobre l'ornitologia de la nostra comarca es van començar a la primavera de 1957 i ens permetran fer un anàlisi sobre les espècies d'ocells que poblen el Penedès amb més o menys quantitat. En aquest moment n'estan catalogades 239, dues d'elles, el corb marí i les oques, sense especificar, però segures per *coneixe'n* captures, si bé no ha estat possible estudiar els exemplars. Ens en queden quatre més que farien un total de 243, de les quals dues la seva cita és molt versemblant o possible: L'escura fiascons bec-f (*Phalaropus lobatus*) i la terretita (*Calidris temminkii*), i les altres dues: la baldriga capnegre (*Puffinus gravis*) i la bosqueta grossa (*Hippobolais icterina*) quelcom més dubtoses. Aquesta llista no és inamovible, —a Espanya el total d'espècies admeses s'aproxima a 400—, a la nostra comarca aquesta última primavera *Humbert Salvadó i Xavier Bayer* del Grup d'Ornitologia de l'Institut d'Estudis Penede-

sencs han controlat per primera vegada com a migradors a dues aus: el falcó mostatxut (*Falco subbuteo*) a les Graus (Vilobí) i l'esparver d'estany (*Circus cyaneus*) a les Llambardes, això sol ja demostra la possibilitat d'ampliar l'esmentada relació.

No és possible en aquest treball fer una descripció de totes les espècies observades, la falta d'espai ens obliga deixar per una altra ocasió, en una segona part, l'estudi de les aus que es presenten exclusivament com a hivernants o migrants i solament esquemàticament al tercer capítol donarem unes breus dades sobre elles.

2.— OCELLS NIDIFICANTS

Ens volem referir ara exclusivament als ocells nidificants a la comarca estudiada. Cal puntualitzar que la sola presència d'un ocell a l'època de zel no implica ni, aquesta dada té un valor relatiu fins al moment que serà possible demostrar palpablement la seva cria en localitzar un niu de l'espècie. A una mateixa contrada la migració de moltes espècies coincideix amb l'època de nidificació d'altres i el neòfit pot ésser induït a errors fonamentals a l'observar un migrant sedimentat, potser fins i tot amb becada per coincidir el moment de l'observació en la captura d'una presa. La nidificació de les aus que citarem a continuació ha estat comprovada personalment per l'autor. Uns pocs interrogants trobarem en la llista que encara resten per resoldre, en el seu moment ho farem ressaltar.

El nombre d'espècies controlades com a nidificants són 100, hauríem d'afegir-n'hi dues més que altres autors han citat que nien al Penedès, el cames llargues (*Himantopus himantopus*) a les Salines (Cubelles) i el cuaenlairat (*Cercotrichas galactotes*) del que TRAVÉ, F. 1958 *Ardeola* IV: 58, dona a Mas Escarré (Cubelles) l'observació d'un grup de joves alimentats per un adult. Les dues espècies les considerem com a possibles nidificants accidentals. Sis espècies més poden engruixir la llista els propers anys per conèixer cites d'elles a la primavera-estiu, però fins

avui no ha estat possible localitzar el seu niu. Aquestes espècies són: Cabusset (*Podiceps ruficollis*); blauet (*Alcedo atthis*); gaix blau (*Coracias garrulus*); colltort (*Jynx torquilla*); picot garser (*Dendrocopos major*) i la cornella negra (*Corvus corone*).

També amb més d'una ocasió s'han obtingut observacions del Mussol banyut (*Asio otus*) i Mosquiter groc petit (*Phylloscopus collybita*) que indiquen possibilitat de cria, però les creiem menys probables que les sis precedents. Així doncs les 100 espècies, ja comprovada la seva nidificació, pot ser possible que s'augmentin en deu més.

Descriurem els nidificants seguint la seva classificació taxonòmica, i donarem unes breus notes de cada un d'ells. Els noms en català són els adoptats per la Secció Regional Catalana de la S.E.O., moltes vegades ben diferents del que tenen al Penedès, i el científic del "Prontuario de la Avifauna Española" BERNIS F. 1955 *Ardeola* 1. A continuació d'aquest i entre parèntesis un número ens indica el que té cada ocell al promptuari i també a la col·lecció del Museu de Vilafranca, i a la llista sistemàtica d'ocells, en el tercer capítol, es dona la vitrina on es troba exposat el niu, la parella i els ous de cada espècie.

Començarem la relació amb la llista de repinyaires diürns, gairebé tots ells presenten una densitat molt baixa, això fa que la seva pressió de predació al Penedès, pràcticament passi desapercebuda. L'astor (*Accipiter gentilis*) (83) hi és molt escàs, últimament es citen a les Llambardes on possiblement nia, en canvi hem perdut la localització de la parella que construïa el seu niu al bosc d'Ibarra abans de l'última tallada de pins. L'esperver (*Accipiter nisus*) (84) és més visible durant la primavera i l'estiu a bastants contrades, el seu niu resulta difícil de situar, crec que degut a criar bastant tard, —primers de juny—, o sigui que la pollada no dona senyals de vida fins avançat el juliol. La calor és la causa que no visitem sovint els boscos extensos i poc freqüentats on cria i per tant passen desapercebuts. L'aligot (*Buteo buteo*) (85) atany una densitat de nius més elevada i una àrea de nidificació més ampla que els precedents, a l'hivern soporta una persecució per part dels caçadors, tot hi la protecció que li dona la llei castigant la seva captura.

Dues àligues estan representades a la zona d'estudi com a nidificants, la cuabarrada (*Hieraaëtus fasciatus*) (87), amb tres localitats segures de cria i darrerament la daurada (*Aquila chrysaëtus*) (89), de la que a l'última primavera controlàvem encara el seu niu, i finalment dos falcons, un molt escàs, el pelegrí (*Falco peregrinus*) (103) i l'altre el xoriguer (*Falco tinnunculus*) (109) que gaudeix d'una població important, possiblement amb recessió, però suficient densa per situar els seus nius molt repartits per totes les contrades amb hàbitat adequat.

Una au popular per excel·lència i enormement apreciada pels caçadors és la perdiu (*Alectoris rufa*) (113) que, principalment degut a la caça abusiva, sofreix una decreixença del nombre de ramades que fa pensar que en un terme no gaire llarg pugui produir-se la seva desaparició. Com a niador accidental, perquè sols ho fa en els anys que presenten condicions favorables i encara molt poques parelles, citarem la guatlla (*Coturnix coturnix*) (116) tot i que a la primavera, a l'època de la migració prenupcial es fàcil escoltar el seu cant típic de "set per vuit" protegida dins d'un camp de blat.

El grup de les aus que tenen per hàbitat els aiguamolls i els tolls d'aigua són molt minsos en el Penedès, particularment com a conseqüència de la destrucció dels primers situats a la vora de la costa, a l'ésser ocupats per les urbanitzacions. Avui queden pràcticament localitzats als marges de les rieres i rius unes poques parelles de rascló (*Rallus aquaticus*) (121) i més nombroses les de polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (126). Entre els limfcols citarem el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) (141) que es troba en les àrees sorrenques costeres. Aquesta espècie està en franca recessió degut a la pèrdua de molts nius, al freqüentar els banyistes les platges cada any més aviat entorpint la seva nidificació. Més localitzat situarem en zones del riu Anoia i de les platges on abunden els còdols, unes poques parelles de corriol petit (*Charadrius dubius*) (142). Dues espècies més hem de resenyar aquí, el Cabusset (*Podiceps ruficollis*) (4) del que sembla, degut a l'observació d'exemplars a l'estiu, que pot niar últimament al pantà de Foix i el cames llargues (*Himantopus himantopus*) (171) del que tenim notícies fidedignes que havia niat algun any a les Salines de Cubelles.

Del grup de les colomiformes situem bastants nius de xixella (*Columba oenas*) (216) a les cingleres i castells abandonats, més abundants el tudó (*Columba palumbus*) (217) i la tórtola (*Streptopelia turtur*) (220) hostes del bosc i torrenteres. A l'època de cria es presenten dos cucuts, el reial (*Clamator glandarius*) (221) localitzat a les comarques conreades on abunda la garsa, parasitant els seus nius, i el comú (*Cuculus canorus*) (222) molt repartit per les zones de bosc no allunyades del conreu i controlat com a hoste dels ous del còlit i del tallarol de cuallarga.

Entre els rapinyaires nocturns situem l'òliba (*Tyto alba*) (223) i el xot (*Otus scops*) (224) ocupant tota la zona, també molt freqüent el mussol (*Athene noctua*) (226), si bé als últims anys ha tingut una recessió molt accentuada: els cotxes, a la nit, enlluernant els joves que solen parar-se al mig de la carretera, causen moltes baixes. A les cingleres hi trobarem el duc (*Bubo bubo*) (225) i el gamarús (*Strix aluco*) (227), aquest també nia als forats d'edificis derruïts; com hem dit abans existeix alguna possibilitat de cria del Mussoi banyut (*Asio otus*) (228).

Com a ocells crepusculars trobem el siboc (*Caprimulgus ruficollis*) (232) i amb molt poca densitat també l'enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) (233).

Localitzats a la zona mitja del Gaià en cingles no molt llunyans del Gorg Negre (Querol) trobarem unes petites colònies de ballester (*Apus melba*) (234), aquest ocell l'hem vist amb freqüència al torrent de Vallbona (Garraf) inclús introduint-se en una esquerdada d'una penya a on fàcilment podria tenir el niu. El falziot comú (*Apus apus*) (235) és abundantíssim nidificant a totes les poblacions i fins i tot a les cingleres del Garraf properes al mar i moltes d'altres de l'interior. A les penyes al front del mar situades al Pas de la Maladona nien unes parelles de falziot pàl·lid (*Apus pallidus*) (236).

La comprovació de la cria de blauet (*Alcedo atthis*) (238) ja hem dit que encara resta per resoldre, el mateix passa amb el coiltort (*Jynx torquilla*) (243) i, amb menys intensitat de cites, amb el picot garser (*Dendrocopos major*) (246) i el gaix blau (*Coracias garrulus*) (241). La presència d'exemplars d'aquestes

espècies a la primavera o a l'estiu fa creure que alguna parella nidifiqui en llocs adequats. L'abellerol (*Merops apiaster*) (239) i la puput (*Upupa epops*) (242), aquella en colònies i la segona aïlladament gaudeixen d'una població de nidificants molt elevada. Amb una densitat més baixa, però repartit aquí i allà, situem el picot verd (*Picus viridis*) (244) que fa el niu als arbres en una cavitat oberta gràcies al seu pic d'una duresa extraordinària.

Al Penedès, els passeriformes hi són representats amb un gran nombre d'espècies i algunes d'elles presenten una densitat de població molt acusada, la majoria ens són familiars perquè arriben a niar a o a prop de les nostres cases. Seguint la classificació taxonòmica trobem com a primera espècie a la terrerola (*Calandrella cinerea*) (251) escassament localitzada a punts concrets de zones conreades, exactament passa amb la cogullada fosca (*Galerida malabarica*) (254) però ara són algunes àrees de muntanya oberta, sense bosc, les ocupades per l'ocell, fins al punt que al Penedès és coneguda per cogullada de muntanya. Una espècie difícil de distingir de l'anterior és la cogullada (*Galerida cristata*) (253) que veiem abundant als camps de cereal i vinyes. Dins el grup dels alàudids ens queda per descriure el cotoliu (*Lullula arborea*) (255) que nia als llocs de muntanya però allunyats del cultiu i més abundant a l'interior que a la costa i el que dona nom al grup l'alosa (*Alauda arvensis*) (256) de la que coneixem, al límit nord de la comarca d'Igualada, dues petites zones de cria a l'entorn de Calaf i Sant Guim.

De les cinc espècies d'hirundínics que nien a Europa, dues són molt abundants: l'oreneta (*Hirundo rustica*) (259) i l'oreneta cuablanca (*Delichori urbica*) (261) coneguda aquesta última entre nosaltres per roquerol, fan el niu, aïllat en general la primera i en colònia la segona, en algun racó de les parets de les nostres cases; una tercera el roquerol (*Hirundo rupestris*) (262) nia a les cingleres del Gaià des de Pontils a Pont d'Armentera i a les del torrent de Vallbona (Garraf); cada any augmenta en petita quantitat el nombre de parelles i fins la seva àrea, ja que últimament han fet niu a la Vall de l'Infern (Manlleu), a les Mines de Pontons, a les timbes que es formen a la ribera de l'Anoia i entre Jorba i Sant Pere de Vims, a la pedrera de Garraf II (Castelldefels) és possible algun altre lloc amb hàbitat adequat. Com un cas rar

hem situat el seu niu a l'interior de l'església abandonada de Santa Perpètua de Gaià, no és freqüent, si possible, el seu niu en edificis, desconeixem aquesta situació en penombra més pròpia de l'orenetà comuna. Les altres dues espècies fins avui no s'han localitzat niant a la comarca.

El papamosques gris (*Muscicapa striata*) (264) era un ocell que niava a les nostres cases i jardins, fins i tot havíem situat el seu niu als rosers plantats al peu dels plàtans de les rambles de Vilafranca, avui pràcticament ha quedat reduït a un feble nombre de parelles en llocs aïllats de les torrenteres i boscos lluny de les poblacions. És una de les víctimes de les escopetes d'aire comprimit a les mans dels novells caçadors que no respecten cap veda, i resulta, junt amb el raspinell, una presa fàcil.

Descriurem ara un grup de petits ocells molt representatius a les zones de muntanya. A la vessant sud de la serra de la Llacuna es pot localitzar alguna parella de bruel (*Regulus ignicapillus*) (269), més abundant als boscos de l'interior. Aproximadament a la mateixa altura comença l'àrea del mosquiter pàl·lid (*Phylloscopus bonelli*) (272), el mosquiter groc petit (*Phylloscopus collybita*) (270) al bosc d'Ibarra, entre altres punts, ha estat controlat cantant no tan sols a la primavera sinó ja avançat l'estiu, fins avui no hem trobat encara el seu niu, el trist (*Cisticola juncidis*) (274) és un representant que sobre l'any seixanta estava localitzat a les zones properes als aiguamolls de la costa, però avui fa vida una mica per tots els llocs on es cultiven en particular els cereals, inclús els de més a l'interior.

El grup dels tallarols tenen bastants representants, uns més abundants a la costa i més escassos a l'interior com són el tallaret de capnegre (*Sylvia melanocephala*) (279) i el tallarol de cuallarga (*Sylvia undata*) (284), en canvi altres no es troben a la costa i nien a l'altura de la serra de la Llacuna cap a l'interior com són la tallareta (*Sylvia communis*) (280) prop de cultius i el tallarol de garriga (*Sylvia cantillans*) (283) a la muntanya. Molt localitzat en punts concrets frondosos de l'interior situem el tallarol gros (*Sylvia borin*) (276) i en franca expansió, abans de 1970 es desconeixia la seva cria i avui ocupa ja quasi tota la comarca, el tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*) (277), el que contrasta amb

la recessió soferta pel tallarol emmascarat (*Sylvia hortensis*) (278) freqüentíssim cinquanta anys enrera i avui pràcticament desaparegut sense que coneixem les causes que provoquen aquests canvis.

Unes espècies interessants dins el mateix grup són la bosqueta (*Hippolais poliglotta*) (287) que nia principalment a les bardisses de les torrenteres, i presenta més densitat com més a l'interior anirem. El balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) (289) i la boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*) (290) que construeixen el seu curiós niu suportat o lligat als troncs d'un petit nombre de canyissos i per tant localitzats molt a la vora de l'aigua. El segon nia poc al Penedès, pràcticament avui no queden zones amb hàbitat adequat, abans feia els seus nius als canyissars de Berà i a les Madrigueres (Calafell), del primer en resten algunes parelles als marges del Gaià i l'Anoia. Molt més abundant és el rossinyol bastard (*Cettia cetti*) (297) que descobrirem sempre per la seva veu seguint algun corrent d'aigua natural.

El cant del rossinyol (*Luscinia megarhyncha*) (298) és conegut per tots, escoltant-lo a la primavera comprovarem que té una feble densitat a la costa i que aquesta augmenta a mida que ens traslladem a l'interior on pot ser abundant. El pit-roig més conegut entre nosaltres per barba-roig (*Erithacus rubecula*) (300), al principi es localitzava com un hoste d'hivern, a la primavera de 1957, suposem a causa dels freds del febrer de 1956, a l'època de cria solament situàvem unes contades parelles al bosc d'Ibarra (Bellprat), en canvi en el transcurs dels últims anys ha anat augmentant la seva àrea de cria i ocupa avui tota la muntanya de l'interior i fins i tot bastants llocs entre Gelida i Corbera de Llobregat, amb una densitat molt important als hàbitats favorables.

Un altre ocell més abundant a l'hivern que a la primavera és la cotxa fumada (*Phoenicurus ochrurus*) (302). En nien tan sols unes poques parelles a les cases de camp o castells derruïts de les muntanyes de l'interior com Salmella, Santa Perpètua de Gaià, el Montmell, el Montagut, Vilademàger, etc. etc.

El bitxac (*Saxicola torquata*) (305) i el còlit (*Oenanthe hispanica*) (308), aquest últim representat per dues subespècies, la

de gola blanca i la de gola negra, que moltes vegades s'encreuen entre elles, estan molt repartides per totes les zones de conreu no allunyades de la muntanya, el primer es troba més abundant en els llocs humits o frondosos i el segon en els més àrids.

La merla de cua blanca (*Oenanthe leucura*) (309), diria més propi el nom de còlit o còvit roquer que se li dona al Penedès, és cada vegada més escassa, se'n situen algunes parelles al Garraf, a la Mare de Déu de Gràcia (Sitges), al Montmell, Selma, Salmella i a les Penyes de Cal Baldrich (Querol). És curiós el seu niu situat a un forat de roca, protegeix l'entrada amb petites pedretes, el conjunt de les quals pot pesar fins a dos quilos i algunes d'elles catorze grams. La merla roquera (*Monticola saxatilis*) (310) encara més estranya que l'anterior, l'últim niu controlat a la comarca ha estat a Salmella; algunes parelles nien també al Garraf des de la Morella fins al Puig de la Mola. Molt abundant en canvi la merla blava (*Monticola solitarius*) (311) que ocupa moltes zones de roca descoberta on es formen penyes o cingleres.

La griva (*Turdus viscivorus*) (313) i la merla (*Turdus merula*) (318) es troben per tot arreu, amb més densitat de la segona respecte de la primera, i el tord (*Turdus philomelos*) (315) que fins fa poc era un hoste abundant a l'hivern, ara comença a presentar una nova faceta al situar-lo aïlladament com a nidificant en llocs molt frondosos de bosc de les comarques de l'interior.

El cargolet (*Troglodytes troglodytes*) (319) és un petit ocell que crida l'atenció pel seu fort cant, la seva densitat és gran a la muntanya de l'interior, avui es cita cada vegada amb més freqüència al massís de Garraf a l'època de primavera i estiu.

La merla d'aigua (*Cinclus cinclus*) (320) ha estat observada a la capçalera del Foix, vora el Molí de l'Horta, però resta per resoldre la seva cria aquí, si ho fa en el riu Gaià des del Gorg Negre (Querol) fins a la presa de Santa Perpètua de Gaià.

El trobat (*Anthus campestris*) (325) nia molt localitzat en llocs de muntanya descoberta de les zones de l'interior, el seu cant en vol descendent resulta un tret fàcil per a la seva identificació

en canvi descobrir el seu niu presenta enormes dificultats. La cuereta blanca (*Motacilla alba*) (330) i la cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (331) són força freqüents principalment la primera, abundant més a la vora dels corrents d'aigua de l'interior. La cuereta groga (*Motacilla flava*) (332) es troba arraconada a les poques taques de maresme que resten a la costa i és una de les espècies més amenaçades d'extinció per la destrucció dels hàbitats favorables, ocupats avui per les urbanitzacions.

El botxí (*Lanius excubitor*) (333) està molt repartit i amb menys densitat que el capsigrany (*Lanius senator*) (335), que si sembla que ha perdut alguns contingents per la costa, augmenta l'àrea a l'interior on se cita cada vegada amb més freqüència en llocs que vint anys enrera solament era possible observar-lo a l'època de migració. El raspinel (*Certhia brachyactyla*) (339) és un altre ocell molt perjudicat per les escopetes d'aire comprimit, és extremadament confiat i presenta un blanc immillorable quan puja als troncs dels arbres buscant la seva pitança.

El grup de les mallerengues està ben representat, la més nombrosa és la malleruga carbonera (*Parus major*) (343) molt repartida per tota la zona; la mallerenga blava (*Parus caeruleus*) (342) té una àrea més reduïda al faltar a la franja costera. També repartida per tot arreu, però vivint solament als boscos, situem la mallerenga emplomallada (*Parus cristatus*) (346) i molt localitzada a l'interior i amb feble densitat la mallerenga petita (*Parus ater*) (344).

El teixidor (*Remiz pendulinus*) (347) ocupa els marges de l'Anoia, des de Martorell a Jorba (Igualada), el seu niu de difícil construcció i curiós, per la seva forma, acostuma a construir-lo suspès d'un brot de pollancre (*Populus alba*). La mallerenga de cuallarga (*Aegithalos caudatus*) (349) també fa un niu molt treballat que dissimula principalment adossat a un arbust de ginebre, coscoll, boix i alzina, una sola vegada controlat a un brot d'un pi. El nombre de petites plomes que revesteixen les parets interiors del niu és sempre elevat, controlades les d'un de mides normals resultaren ser 2964 les plomes, de diferents espècies com perdiu, griva, merla, gafarró, tallarol, etc.

El cruixidell (*Emberiza calandra*) (350) escasseja a la costa i abunda als cuitius de l'interior; el gratapalles (*Emberiza cirius*) (352) es troba arreu, i molt localitzats a les zones altes queden el *sit negre* (*Emberiza cia*) (354) i l'hortolà (*Emberiza hortulana*) (353), l'un i l'altre últimament han sofert una forta decreixença sense que trobem una explicació raonable de la causa.

El verdum (*Carduelis chloris*) (360), al contrari de la majoria d'ocells, presenta una densitat de parelles superior a la costa i és poc freqüent a les comarques altes com la Llacuna, Santa Coloma de Queralt o Igualada. La cadenera (*Carduelis carduelis*) (361) i el gafarró (*Serinus serinus*) (367) nien amb més o menys quantitat a tot arreu; el passerell (*Acanthis cannabina*) (363) normalment ho fa a la muntanya descoberta de l'interior, però parteix del Montmell, riu Gaià avall, una franja de terreny on és possible controlar algun niu de l'espècie fins molt a la vora de Creixell, en canvi falta a tota la franja costera del Garraf i de l'Ordal.

Un ocell vagabund és el trencapinyes (*Loxia curvirostra*) (371), molt de quan en quan poden presentar-se bastants parelles niant, seguit d'una sèrie d'anys sense veure'n cap o pocs perquè a la serra de la Llacuna i alguns altres indrets sempre se'n controlen a la primavera. El pinsà (*Fringilla coelebs*) (372) és més abundant a l'hivern, a l'època de cria situàrem unes poques parelles a les zones altes, en realitat solament té una densitat apreciable a la zona nord d'Igualada.

Del grup dels pardals tenim el comú (*Passer domesticus*) (375) molt abundant, el xarrec (*Passer montanus*) (377) més localitzat, també pot ser freqüent o faltar totalment i el pardal roquer (*Petronia petronia*) (379) amb feble densitat a la costa i freqüent a la muntanya i a l'interior. Fa uns anys que n'existia una altra espècie: el pardal de passa (*Passer hispaniolensis*) (376) que construïa els seus nius a un arbre i formava una forta colònia, avui han desaparegut, l'última, —controlada a Canyelles—, va ésser l'any 1954.

Actualment s'està introduint, com a tot Catalunya, l'estornell (*Sturnus vulgaris*) (380), se situaven els primers a la primavera de 1974 a Vilafranca, Creixell i Santa Coloma de Queralt, ara

estan en franca expansió i és fàcil que en els propers anys ocupin tota la comarca. L'estornell negre (*Sturnus unicolor*) presenta una extensió cap al nord i és bastant probable que criï en els propers anys. L'oriol (*Oriolus oriolus*) (383) nia a les arbredes de l'interior i als boscos del massís de Garraf-Ordal.

Finalment queden el grup dels còrvids representats per diverses espècies. Citem en primer lloc el corb (*Corvus corax*) (384) que nia a les cingleres. Al voltant de Calaf s'hi reuneixen durant tot l'any un gran nombre d'exemplars que passen el dia menjant i perseguint-se formant grups, a vegades de molts exemplars àdhuc de 40 i en total no resulta estrany controlar-ne de vuitanta a cent. Se suposa que són exemplars joves que viuen en comunitat a un lloc favorable fins formar-se les parelles. La cornella negra (*Corvus corone*) (385) no nia al Penedès on s'observa rarament en migració, però es controlen parelles i bandades al límit nord de la comarca d'Igualada que proporcionen un testimoni per creure en la possibilitat de la seva nidificació.

La gralla (*Corvus monedula*) (387) nia en colònies repartides per tota la zona; la garsa (*Pica pica*) (388) és abundant en moltes de les contrades on existeixen els cultius i finalment el gaig (*Garrulus glandarius*) (391) pel contrari habita les comarques cobertes pel bosc.

3.— LLISTA SISTEMÀTICA D'OCELLS

L'ordenació i nomenclatura científica adoptada ha estat la de l'esmentat "Prontuario de la Avifauna Española" BERNIS F. 1955 *Ardeola* 1. Les dades de migració, d'hivernada, així com l'ocupació de biòtops, s'han recollit d'un treball inèdit de l'autor sobre l'avifauna del Penedès.

Al redactar aquesta llista hem de tenir present que està pensada perquè serveixi com un complement per fer més assequible i instructiva la visita a la col·lecció ornitològica del Museu de Vilafranca. El número que cada ocell porta en l'esmentada col·lec-

ció és el que incluíem en el número d'ordre a la llista i és el mateix que té en el "Prontuario" del Dr. BERNIS. El visitant de la col·lecció ornitològica en cridar-li l'atenció un ocell veurà un número, que constatat a la llista li proporciona a la segona columna el nom científic, que per una part, amb un llibre d'ornitologia a la mà, podrà assabentar-se de molts costums de l'ocell segons la categoria del llibre consultat. La tercera columna, amb xifres romanes, indica la vitrina a on es troba l'ocell en la COL·LECCIÓ ORNITOLÒGICA del Museu de Vilafranca, si no hi ha cap número, vol dir que l'ocell no està actualment exposat. La columna quarta senyala els llocs a on nia a la nostra comarca citats esquemàticament amb una lletra majúscula, normalment acompanyada d'una altra minúscula, que com hem dit a l'introducció representen un biòtop dels que s'ha dividit la zona estudiada i que vénen situats en el mapa de l'annex núm. 1. Quan la nidificació no és segura a un biòtop s'hi col·loca davant de la lletra un (?). (?).

A la quinta columna s'inclouen les dades de la hivernada, la primera xifra serà 1, 2 o 3 seguida d'una d, el que significa primera, segona o tercera desena del mes, aquest ve tot seguit en xifres romanes, les primeres proporcionen les arribades, després del guió, seguint la mateixa pauta, tenim les últimes observacions de l'ocell quan marxa a les seves zones de cria. Si a l'hivern no són abundants, minvant la densitat normal que tenen a l'estiu o la presència d'hivernants es confon amb els indígenes, segons la quantitat d'aus, utilitzem: abundants, freqüents, possibles, r. (rar), Acc. r. (accidental rar) o Acc. rr. (accidental molt rar), Acc. r. (accidental rar) o Acc. rr. (accidental molt rar), substituint a les xifres.

En la sexta columna s'inclouen les dades de la migració de les espècies que és possible observar amb relativa quantitat tots els anys, sigui al període prenupcial (primavera) o al postnupcial (tardor), seguint una pauta semblant a la columna de l'hivernada. Finalment en una sèptima columna s'inclouen les espècies que es citen a qualsevol estació de l'any, normalment a l'hivern en dies de fred o a l'època de les migracions, però d'una forma esporàdica, això fa que gairebé mai no es poden donar xifres de períodes d'observació, abundant més les cites de r. (rar) o rr. (molt

rar) i algunes espècies amb una data concreta que significa que tan sols ha estat controlada una sola vegada.

La interpretació de la llista després de l'explicació del significat de cada columna sembla que hauria d'ésser senzilla. Per més seguretat comentarem uns quants exemples. El núm. 4 *Podiceps ruficollis* a la columna de niador trobem un (?) el que significa una possibilitat de cria i efectivament aquests últims anys al pantà de Foix durant l'estiu s'observen ocells de l'espècie, no obstant fins avui no s'ha controlat encara el seu niu. La seva presència al pantà tampoc sembla constant i sempre escàs, per això l'incluem a l'última columna.

Passem ara al núm. 113, la perdiu (*Alectoris rufa*), d'ella solament diem que cria a tots els biòtops, no es dona cap dada a les altres columnes perquè no presenta moviments, és sedentària, això també passa a l'òliba, mussol, cogullada, etc., etc. En canvi el núm. 116, la guatlla (*Coturnix coturnix*) es donen uns llocs de cria, el que significa la possibilitat de trobar-ne a l'estiu, diem "possibles" a l'hivern, sense cap xifra, perquè no sempre en queden, sols alguns, els anys favorables de molta herba a les vinyes. Sí s'observa en més quantitat als períodes de pas (5.ª columna), la primera ratlla correspon al prenupcial (primavera) i la segona a les dates de possible observació al pas de tardor (postnupcial).

El núm. 259 correspon a l'oreneta (*Hirundo rustica*), es cita com a niadora (tots els biòtops), i que té uns períodes de migració, la primera ratlla proporciona les dates de pas d'arribada de primavera i la segona les de tardor, del que es dedueix que es pot observar a l'estiu (niador), que les primeres observacions poden fer-se a la segona desena de febrer i les últimes a la tercera desena d'octubre, però en la columna última migrant rar diem (r. 1 d XII) significant que fins a la primera desena de desembre és possible, alguns anys, veure ocells de l'espècie, o sigui que l'oreneta és un ocell estival que emigra a l'hivern.

Quan es donen xifres a la columna de migrador normal i no a les de niador, significa que solament pot observar-se als períodes de pas, és el cas per exemple del núm. 306 còlit gris (*Oenanthe oenanthe*), del núm. 303 bitxac rogenic (*Saxicola rubetra*) etc.

etc. En canvi, si solament vénen citats a la columna d'hivernada, núm. 270 mosquiter (*Phylloscopus collybita*), significa que les seves observacions solament poden fer-se a l'hivern i en el cas concret d'aquest ocell des de la segona desena de setembre a la tercera desena d'abril, no obstant en alguns exemplars aïllats és possible controlar-los fins la segona desena de juny.

Tots els hivernants presenten uns moviments migratoris, però no sempre és possible determinar quan es tracta d'un hivernant o d'un migrant, això fa que moltes vegades no sabem quan acaben les arribades i o quan comencen les partides. Aquests casos se solucionen citant la data d'arribada i l'última observació possible, núm. 315 el tord (*Turdus philomelos*) entre altres.

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
4	<i>Podiceps ruficollis</i>	—	(?) Pantà Foix	—	—	rr.
11	<i>Puffinus gravis</i>	—	—	—	—	rr.
13	<i>Puffinus puffinus</i>	—	—	3dXI-1dI	2dIII-1dVI	—
22	<i>Sula bassana</i>	I	—	2dX-1dIV	—	—
—	<i>Phalacrocorac sp.</i>	—	—	—	—	rr.
25	<i>Ardea cinerea</i>	—	—	Acc. r.	1dIII-1dVI 2dIX-1dX	—
26	<i>Ardea purpurea</i>	I	—	—	2dIII-1dV	—
28	<i>Bubulcus ibis</i>	—	—	—	—	r.
30	<i>Egretta garcetta</i>	I	—	Acc. rr.	2dIII-1dVI 1dVIII-1dX	—
31	<i>Nycticorax nycticorax</i>	I	—	—	3dVII-3dIX 1dIV-1dV	—
32	<i>Ixobrychus minutus</i>	I	—	—	?dIII-2dV	—
34	<i>Botaurus stellaris</i>	I	—	Acc. rr.	—	—
36	<i>Ciconia ciconia</i>	I	—	—	2dII-3dIII 3dVIII-1dIX	—
39	<i>Platalea leucorodia</i>	—	—	—	—	rr.
40	<i>Phoenicopterus ruber</i>	I	—	Acc. rr.	rr.	—
—	<i>Anser sp.</i>	—	—	Acc. rr.	—	—
51	<i>Tadorna tadorna</i>	I	—	Acc. rr.	—	—
52	<i>Anas platyrhyncha</i>	—	—	3dXI-2dIII	—	—
53	<i>Anas querquedula</i>	I	—	—	III - V	—
54	<i>Anas crecca</i>	I	—	1dXI-2dIII	—	(rr). 11-VIII-62

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
55	<i>Anas acuta</i>	I	—	3dXI-1dIV	r.	—
57	<i>Anas penelope</i>	I	—	1dXI-2dI	—	—
58	<i>Anas strepera</i>	I	—	3dX-3dI	rr.	—
59	<i>Anas clypeata</i>	—	—	Acc. r.	XI 3dIII-2dIV	(r). 21-V-73
61	<i>Aythya ferina</i>	I	—	—	—	rr.
62	<i>Aythya fuliguda</i>	I	—	—	—	rr.
63	<i>Aythya nyroca</i>	—	—	—	—	rr.
64	<i>Mergus serrator</i>	—	—	—	—	rr.
77	<i>Neophron percnopterus</i>	—	—	—	—	rr.
80	<i>Pernis apivorus</i>	IX	—	—	3dIV-2dV 1dIX-3dX	—
81	<i>Milvus milvus</i>	—	—	—	—	—
82	<i>Milvus migrans</i>	—	—	—	1dIII-1dV 3dVIII-3dIX	—
83	<i>Accipiter gentilis</i>	IX	Vg, possibles: Mc, MII, Ms, Mp, Vm, I	—	—	—
84	<i>Accipiter nisus</i>	IX	Vg, possibles: Mg, MII, Mc, I, Bc.	XI-II (r)	?-3dII 3dVIII-IX	—
85	<i>Buteo buteo</i>	IX	A, V, alguns M, Bgo, Cp3, I	3dIX-1dIV	?-1dIV 3dIX-1dXI	—
87	<i>Hieraëetus fasciatus</i>	II	Ms, Mp, Mm, Bg	—	—	r.
88	<i>Hieraëetus pennatus</i>	—	—	—	—	30-IV-70
89	<i>Aquila chrysaëetus</i>	II	Ms	—	—	—
95	<i>Circus cyaneus</i>	—	—	—	—	5-III-78

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
97	<i>Circus pygargus</i>	—	—	—	3dIII-2dIV 3dVIII-2dIX	—
98	<i>Circus aeruginosus</i>	—	—	—	—	rr.
99	<i>Circaëtus gallicus</i>	—	—	—	—	2dIX-2dX
100	<i>Pandion haliaëtus</i>	—	—	—	—	6-IX-72
103	<i>Falco peregrinus</i>	II	Bg,Mm,Mg, possibles més	Possibles	2dIX-2dX	—
104	<i>Falco subbuteo</i>	—	—	—	—	17-VI-78
105	<i>Falco eleonora</i>	—	—	—	—	21-V-61
107	<i>Falco vespertinus</i>	—	—	—	—	21-VIII-72
109	<i>Falco tinnunculus</i>	II	Tots els biòtops	2dXI-3dII	1dX3dX	(r.) 1-2dXI
113	<i>Alectoris rufa</i>	V	Tots els biòtops	—	—	—
116	<i>Coturnix coturnix</i>	V	A,V,C,I	Possibles	1dIV2dV 3dIX-1dXI	(r.) 3dV-1dVI
119	<i>Megalornis grus</i>	I	—	—	—	rr.
121	<i>Rallus aquaticus</i>	VI	S,Mg,Ms,Vg,A, I, Cp	X-II	Indubtable	—
122	<i>Crex crex</i>	I	—	—	3dVIII-3dX	(rr.) 13-XII-67
124	<i>Porzana pusilla</i>	—	—	—	—	rr.
125	<i>Porzana porzana</i>	I	—	—	2dII-3dIII 3dX-3dXI	—
126	<i>Gallinula chloropus</i>	VI	S, i corrents d'aigua	Abundants	3dII1dIV 3dIX-3dXI	—
129	<i>Fulica atra</i>	I	—	1dX-1dII	—	(rr.) 24-IV-72
131	<i>Otis tetrax</i>	I	—	—	—	26-IV-72

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
134	<i>Haematopus ostralegus</i>	—	—	—	—	2dIII-3dV
136	<i>Vanellus vanellus</i>	I	—	3dX-3dIII	—	(r.) 26-IX-65
137	<i>Pluvialis squatarola</i>	I	—	Acc. r.	1 dV-2dV 1 dIX-1dX	(r.) 15-VI-71
138	<i>Pluvialis apricarius</i>	—	—	Possibles	2dIII-2dVI 3dVIII-1dXI	—
140	<i>Charadrius hiaticula</i>	—	—	Possibles	1dIV-2dVI 1dVIII-3dX	—
141	<i>Charadrius dubius</i>	I	S, Cp ₃	—	2dIII-1dV ?-1dX	—
142	<i>Charadrius alexandrinus</i>	I	S,	Possibles	1dII-1dV ?dVIII-2dXI	—
144	<i>Numenius phaeopus</i>	—	—	—	—	2dIV-1dV ?-3dVIII-?
146	<i>Numenius arquatus</i>	—	—	—	—	rr.
147	<i>Limosa linosa</i>	—	—	—	3dII-3dV ?-1dVIII-?	—
148	<i>Limosa lapponica</i>	I	—	—	3dIII-2dV 3dVIII-1dX	—
149	<i>Tringa erythropus</i>	I	—	r.	—	2dIII-2dV 1dIX-3dIX
150	<i>Tringa totanus</i>	I	—	—	2dII-1dVI ?-3dIX	(r.) 1dII
151	<i>Tringa stagnatilis</i>	I	—	—	—	rr.

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
152	<i>Tringa nebularia</i>	--	--	--	--	3dIII-1dV 3dVIII-3dIX
153	<i>Tringa ochropus</i>	I	--	Possibles	2dIII-3dIV 1dVIII-3dX	--
154	<i>Tringa glareola</i>	I	--	--	2dIII-3dV 1dVIII-2dIX	--
155	<i>Tringa hypoleuca</i>	I	--	--	2dIV-1dVI 2dVII-1dX	--
157	<i>Arenaria interpres</i>	I	--	--	3dIV-2dV 1dVIII-2dIX	--
159	<i>Gallinago gallinago</i>	--	--	2dX-3dIV	--	--
160	<i>Limnocryptes minimus</i>	--	--	1dXI-1dII	--	--
161	<i>Scolopax rusticola</i>	--	--	3dX-1dIII	--	--
162	<i>Calidris alba</i>	--	--	--	1dV-1dVI 1dIX-3dIX	--
163	<i>Calidris canutus</i>	--	--	--	--	1dV-1dVI ?-3dIX-?
164	<i>Calidris minuta</i>	I	--	Possibles	1dV-1dVI 1dVIII-1dXI	--
165	<i>Calidris temminckii</i>	--	--	--	--	21-X-60
167	<i>Calidris alpica</i>	I	--	2dXI-1dI	3dIII-1dVI 1dVIII-2dXI	--
168	<i>Calidris testacea</i>	--	--	--	3dIV-2dV ?-1dVIII-?	--
169	<i>Limicola falcinellus</i>	--	--	--	--	22-VIII-73

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
170	<i>Philomachus pugnax</i>	I	—	—	3dII-3dV 1dVIII-1dX	—
171	<i>Himantopus himantopus</i>	I	Acc. en S	—	2dIII-2dVI 1dVII-1dIX	—
172	<i>Recurvirostra avosetta</i>	I	—	Acc. r.	—	1dV-3dV
174	<i>Phalaropus lobatus</i>	—	—	—	—	rr.
175	<i>Burhinus oedicephalus</i>	—	—	Possibles	2dIX-? ?-3dIII	—
178	<i>Glareola pratincola</i>	—	—	—	—	2-V-74
183	<i>Larus audouinii</i>	I	—	—	—	rr.
185	<i>Larus argentatus</i>	I	(Immatures tot l'any)	3dV-3dII	—	—
186	<i>Larus fuscus</i>	—	—	1dX-2dIV	—	(r.) 9-IX-72
190	<i>Larus melanocephalus</i>	I	—	2dX-2dIII	—	(r.) 17-IV-73
191	<i>Larus ridibundus</i>	I	—	3dVIII-1dIV	—	(r.) 29-IV-75
192	<i>Larus genei</i>	I	—	—	—	rr.
193	<i>Larus minutus</i>	—	—	2dXII-3dII	1dIV-3dV	(rr.) 10-VII-73
197	<i>Chlidonias leucopterus</i>	—	—	—	—	15-V-72
198	<i>Chlidonias niger</i>	—	—	—	2dIV-3dV 3dVIII-3dIX	—
199	<i>Gelochelidon nilotica</i>	—	—	—	1dIV-3dV	—
201	<i>Sterna hirundo</i>	—	—	—	—	3dIV-2dV 3dVIII-2dIX
204	<i>Sterna albifrons</i>	—	—	—	—	1dV-3dV

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
205	<i>Sterna sandvicensis</i>	I	—	1dXI-1dII	—	—
209	<i>Alca torda</i>	—	—	Indubtables	—	—
211	<i>Fratercula arctica</i>	I	—	Indubtables	—	—
216	<i>Columba oenas</i>	II	M,V,B,I,A,Cp,Cg	Possibles	3dIII-1dIV 1dIX-2dX	—
217	<i>Columba palumbus</i>	IX	A,I,V,M,Cp ₃ ,B	Possibles	2dIII-3dIV 2dIX-1dXI	—
220	<i>Streptopelia turtur</i>	IX	M,V,I,B,Cp ₃ ,A	—	2dIV-3dV 2dVIII-2dX	(r.) 18-III-77
221	<i>Clamator glandarius</i>	—	C,B	—	3dI-3dII ?dV-2dVII	(r.) 15-VI-72 2dVIII-1dX (r.)
222	<i>Cuculus canorus</i>	—	Bg, Vm, Bc, Mp, possibles més	—	3dIII-3dIV 3dV-1dVII	(rr.) 25-X-64
223	<i>Tyto alba</i>	X	Tots els biòtops	—	—	—
224	<i>Otus scops</i>	X	Tots els biòtops	—	1dIII-2dIV ?3dX	—
225	<i>Bubo bubo</i>	X	B,M	—	—	—
226	<i>Athene noctua</i>	X	Tots els biòtops	—	—	—
227	<i>Strix aluco</i>	X	Mp, MII, Vm, possibles més	—	—	—
228	<i>Asio otus</i>	—	(?) Mg	—	—	—
229	<i>Asio flammeus</i>	—	—	—	—	r.
232	<i>Caprimulgus ruficollis</i>	V	Gairebé tots els biòtops	—	3dIV - ? 1dIX-2dX	8-XII-52 —

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
233	<i>Caprimulgus europaeus</i>	V	Bc, Cp ₃ , Mg, Ms, Mb, Vm possibles més	—	2dV-3dV ?-1dX-?	—
234	<i>Apus melba</i>	II	Mg, Ms, Bg	—	1dIV-3dIV 2dIX-2dX	(r.) 17-III-60
235	<i>Apus apus</i>	IV	Tots els biòtops	—	3dIII-3dV 2dVII-3dVII	(r.) 1dVIII-1dX
236	<i>Apus pallidus</i>	—	Bg	—	2dIV-? ?dVIII-3dIX	Possibles 1-2dX
238	<i>Alcedo atthis</i>	—	(?): Cg, Cp ₂ , Mg	2dVII-2dIV	—	—
239	<i>Merops apiaster</i>	—	C, B, I, Mb, Mc	—	1dIV-2dV 3dVIII-3dIX	—
241	<i>Coracia garrulus</i>	—	(?) Cg	—	—	—
242	<i>Upupa epops</i>	III	Excepte boscos extensos	Possibles (r)	2di-3dii 2dVII-2dVIII	—
243	<i>Jynx torquilla</i>	IX	(?): Cp ₃ , Cp ₂ , Mc, possibles més	Acc. rr.	3dIII-3dVI 1dX-3dX	—
244	<i>Picus viridis</i>	—	Tots els biòtops	—	—	—
246	<i>Dendrocopos major</i>	IX	(?): I, Mp	—	—	rr.
251	<i>Calandrella cinerea</i>	V	Cc, Cp ₂ , Cg, I	—	3dIII-3dV 3dVIII-3dIX	—
253	<i>Galerida cristata</i>	V	Zones de cultiu extenses	—	—	—
254	<i>Galerida malabarica</i>	V	Mb, 3c, escàs: Bg, Mm, Ms, Cc, Cp ₂	—	—	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
255	<i>Lullula arborea</i>	V	M, I, V, A, escàs: B	1dX-3dII	1dII-3dII 1dX-3dX	—
256	<i>Alauda arvensis</i>	V	I	3dIX-1dIV	?dII-1dIV 3dIX-1dXI	—
257	<i>Chesophilus duponti</i>	—	—	—	—	(rr.) II-63
259	<i>Hirundo rustica</i>	III	Tots els biòtops	—	2dII-3dV 3dVIII-1dXI	(rr.) 1dXII
261	<i>Delichon urbica</i>	III	Tots els biòtops	—	1dIII-2dV ?dVII-1dXI	(r.) 2dXI
262	<i>Hirundo rupestris</i>	II	Mg,Mp,Ms,Bg,I	X-II (Bg)	3dIII-2dV 1dX-1dXI	—
263	<i>Riparia riparia</i>	—	—	—	—	3dIII-2dV 1dIX-2dX
264	<i>Muscicapa striata</i>	VIII	Tots els biòtops	—	3dIV-2dV 1dVIII-1dX	—
265	<i>Ficedula hypoleuca</i>	IX	—	—	1dIV-2dV 2dVIII-2dX	—
268	<i>Regulus regulus</i>	—	—	3dX-3dIII	—	(?) 1dX-1dIV
269	<i>Regulus ignicapillus</i>	IX	V,I,Mp,MII Ms,Mg,Mc.	3dIX-1dIV	—	—
270	<i>Phylloscopus collybita</i>	IX	(?) Vg	2dIX-3dIV	—	(r.) V-2dVI
271	<i>Phylloscopus trochilus</i>	IX	—	—	2dIII-3dV 3dVIII-2dX	(r.) 4-II-62

Nº ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
272	<i>Phylloscopus bonelli</i>	V	M,I,V,A	—	3dIII-3dV 3dVII-1dIX	(r.) 13-III-60
273	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	—	—	—	? - V - ? 2dVIII-2dIX	—
—	<i>Phylloscopus prorregulus</i>	—	—	—	—	31-III-60
274	<i>Cisticola juncidis</i>	V	Tots els cultius, més S	—	—	—
275	<i>Cercotrichas galactotes</i>	—	Acc. a Mas Escarré (Cubelles)	—	—	rr.
276	<i>Sylvia borin</i>	VII	Mg,Mp,Mc,I	—	2dIV-2dV 3dVIII-1dX	—
277	<i>Sylvia atricapilla</i>	VII	V,I,Mg,Mp, Mc, Bo, Bgo, Cp ₃	2dIX-1dV	—	—
278	<i>Sylvia hortensis</i>	IX	C,B,I,Mb,Mm, Ms, Mp	—	1dIV-1dV ? - VII ?	—
279	<i>Sylvia melanocephala</i>	VII	Tots excepte: S,V,A	—	—	—
280	<i>Sylvia communis</i>	VII	V,A,I,II,Mp,Mg	—	3dIII-2dV 3dVIII-1dX	—
281	<i>Sylvia curruca</i>	—	—	—	—	1dIX-1dX
282	<i>Sylvia conspicillata</i>	—	—	—	—	3dIII-1dV 3dVIII-1dX
283	<i>Sylvia cantillans</i>	VII	V,A,I,M, Cp ₃ , Bgo	—	3dIII-3dIV 1dVIII-3dIX	—
284	<i>Sylvia undata</i>	VII	Gairebé tots els biòtops	—	—	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
286	<i>Hippolais icterina</i>	—	—	—	—	9-V-65
287	<i>Hippolais polyglotta</i>	VIII	Gairebé tots els biòtops	—	2dIV-3dV 3dVII-3dVIII	—
288	<i>Hippolais pallida</i>	—	—	—	—	27-VIII-73
289	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	VI	Mg, I, S	—	2dIV-2dV ? - 2dVIII - ?	—
290	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	VI	S	—	3dIV-1dVI 3dIX-1dXI	—
291	<i>Acrocephalus palustris</i>	—	—	—	—	2dIX-3dIX
293	<i>Acrocephalus paludicola</i>	I	—	—	—	3dIII-2dIV 1dIX-2dX
294	<i>Luscinioia melanopogon</i>	I	—	1dXI-2dII	—	(?) II
295	<i>Locustella luscinioides</i>	—	—	—	—	14 - IX - 72
296	<i>Locustella naevia</i>	—	—	—	—	1-V-76
297	<i>Cettia cetti</i>	VI	Marges corrents d'aigua	3dIX-2dVIII	—	—
298	<i>Luscinia megarhyncha</i>	VI	M, I, A, V, Cp, Cg, Bgo, Bo	—	1dIV-2dV 1dVIII-3dIX	—
299	<i>Cyanosylvia svecica</i>	—	—	—	—	28-III-72
300	<i>Erithacus rubecula</i>	V	V, I, A, M, excepte Mb. Bgo.	3dIX-2dIII	—	(r.) 9-IV-76
301	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	II	—	—	1dIII-3dV 2dVIII-3dX	—
302	<i>Phoenicurus ochruros</i>	IV	Ms, Mg, MII, Mm	1dX-1dIII	?dII-1dIV 1dX-1dXI	—

Nº ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
303	<i>Saxicola rubetra</i>	V	—	—	1dIV-2dV 2dX-2dL	—
305	<i>Saxicola torquata</i>	V	Gairebé tots els biòtops	2dIX-2dIII	—	—
306	<i>Oenanthe oenanthe</i>	V	—	—	1dIII-2dV 3dVIII-1dXI	(r.) 3dV-1dVI (r.) 1dVIII
308	<i>Oenanthe hispanica</i>	V	B, M, possibles altres	—	2dIII-? 3dVII-1dVIII	(r.) 2dVIII-3dIX
309	<i>Oenanthe leucura</i>	II	Bg, Mm, Ms, Mf	—	—	—
310	<i>Monticola saxatilis</i>	II	Bg, Ms	—	—	? - IV - ? ? - IX - ?
311	<i>Monticola solitarius</i>	II	B, M, possibles algun altre	Freqüents	—	1dII-2dIII 1dIX-3dXI
313	<i>Turdus viscivorus</i>	IX	Gairebé tots els biòtops	Freqüents	1dII-2dII 3dIX-1dXI	—
314	<i>Turdus pilaris</i>	—	—	2dXI-3dII	—	—
315	<i>Turdus philomelos</i>	VIII	Mp, I, Vg, possibles més	1dX-3dIV	—	—
316	<i>Turdus iliacus</i>	—	—	1dXI-1dIII	—	—
317	<i>Turdus torquatus</i>	—	—	—	—	3dIII-3dIV
318	<i>Turdus merula</i>	VIII	Tots els biòtops	Abundants	Indubtable	—
319	<i>Troglodytes troglodytes</i>	VI	Gairebé tots els biòtops	3dIV-3dIII	—	—
320	<i>Cinclus cinclus</i>	VI	Mg	—	—	—
321	<i>Prunella modularis</i>	V	—	2dX-1dIV	—	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
322	<i>Prunella collaris</i>	II	—	2dXI-2dIV	—	(r.) 5-V-59
323	<i>Anthus pratensis</i>	V	—	3dIX-3dIII	?dII-2dIV 3dIX-?dXI	—
324	<i>Anthus novaeseelandiae</i>	—	—	—	—	Acc. r.
325	<i>Anthus campestris</i>	V	Ms,Mp,MII,V,A.	—	1dIV-2dV 1dIX-2dX	—
327	<i>Anthus trivialis</i>	VIII	—	—	2dIV-1dV	—
329	<i>Anthus spinoletta petrosus</i>	—	—	—	3dIX-1dXI	—
330	<i>Motacilla alba</i>	VI	Prop dels corrents d'aigua	2dX-1dIII	?dII-2dIV 2dIX-?dX	1dX-2dX
331	<i>Motacilla cinerea</i>	VI	Prop dels corrents d'aigua	1dX-2dII	?dII-3dIII 1dX-1dXI	—
332	<i>Motacilla flava</i>	I	S	—	2dIII-2dV 1dIX-2dX	—
333	<i>Lanius excubitor</i>	VII	Tots els biòtops	Gregari	—	—
335	<i>Lanius senator</i>	IX	Tots excepte: A,MII,Mg,S	—	1dIV-3dV 1dVIII-1dX	(r.) 3dIII
339	<i>Certhia brachydactyla</i>	IV	M,V,I,A,B,Cp ₃ , possibles més	Gregari	Possibles	—
340	<i>Tichodroma muraria</i>	II	—	Acc. r.	—	—
342	<i>Parus caeruleus</i>	IV	M,V,I,A,Cp ₃ , Cg, Bgo	3dIX-2dIII	?dII-2dIII 3dIX-?dX	—
343	<i>Parus major</i>	IV	Tots els biòtops	Gregari	Indubtables	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
344	<i>Parus ater</i>	—	V,A,I, zones altes de M	Gregari	1dIII-2dIII 1dX-3dX	—
346	<i>Parus cristatus</i>	IX	Bosc	Gregari	—	—
347	<i>Remiz pendulinus</i>	VIII	Marges riu Anoia	2dX-3dII	—	—
349	<i>Aegithalos caudatus</i>	VII	Bosc i matorral	Gregari	?dII-?dIII 3dIX-?dX	—
350	<i>Emberiza calandra</i>	V	Cultius	3dX-1dIV	1dIII-2dIV 1dX-3dX	—
351	<i>Emberiza citrinella</i>	V	—	3dX-3dI	?-1dIII 2dX-2dXI	—
352	<i>Emberiza cirius</i>	V	Tots els biòtops	Abundants	Indubtable	—
353	<i>Emberiza hortulana</i>	V	A,V,I, algunes M	—	2dIV-?dV ?-3dVIII-?	—
354	<i>Emberiza cia</i>	V	A,V,I,M	3dX-3dII	?-3dIV 3dX - ?	—
357	<i>Emberiza schoeniclus</i>	I	—	2dX-3dIII	—	—
358	<i>Plectrophenax nivalis</i>	—	—	—	—	Acc. rr.
359	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	IX	—	Acc. r.	?-1dIV 3dX-3dXI	—
360	<i>Carduelis chloris</i>	VIII	Tots excepte: V,A,I, zones a.M.	Abundants	3dIII-1dV 1dX-3dX	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
361	<i>Carduelis carduelis</i>	VIII	Tots els biòtops	Abundants	2dIII-2dV 3dIX-3dX	—
362	<i>Carduelis spinus</i>	IX	—	2dX-2dIV	—	—
363	<i>Acanthis cannabina</i>	VII	M,V,A,I,Cg	Abundants	?dIII-1dV 1dX-3dX	—
367	<i>Serinus serinus</i>	VIII	Tots els biòtops	Abundants	2dII-3dIV 1dX-1dXI	—
369	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	IX	—	3dX-2dIII	Indubtable	—
371	<i>Loxia curvirostra</i>	IX	Mp,MII, . possibles V,Ms,B,I	Gregari	Indubtable	—
372	<i>Fringilla coelebs</i>	IX	I,V,Ms,Mg,Mc	Abundants	?dII-3dIV 3dIX-1dXI	—
374	<i>Fringilla montifringilla</i>	—	—	—	—	Acc. r.
375	<i>Passer domesticus</i>	III	Tots els biòtops	—	—	—
376	<i>Passer hispaniolensis</i>	—	Acc.	—	—	—
377	<i>Passer montanus</i>	III	C	Freqüents	1dX-1dXI	—
378	<i>Montifringilla nivalis</i>	—	—	Acc. rr.	—	—
379	<i>Petronia petronia</i>	II	Gairebé tots els biòtops	Gregari	Possibles	—
380	<i>Sturnus vulgaris</i>	III	Cc ₂ , Cp ₂ , Vg, A, I	Gregari	3dII-1dIV 1dX-3dX	(r.) 2-3dIV
383	<i>Oriolus oriolus</i>	VIII	A,V,Cp ₃ , Bc més rar resta	—	2dIV-?dV ?dVIII-2dIX	—

N.º ordre	Nom científic de l'espècie	Vitrina número	Niador (Hàbitat de cria)	Hivernal	Migrant normal	Presència accidental migrant rar
384	<i>Corvus corax</i>	II	M,B,I,Vg	Freqüent	—	1dII-3dIV 2dIX-2dX
385	<i>Corvus corone</i>	IX	(?) I	Gregari	Possibles	—
387	<i>Corvus monedula</i>	II	Colònies tots els biòtops	Abundants	Possibles	—
388	<i>Pica pica</i>	IX	Gairebé tots els biòtops	Abundants	—	2dII-1dIV 1dX-1dXI
390	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	IX	—	—	—	(1)
391	<i>Garrulus glandarius</i>	IX	Bosc tots els biòtops	—	—	—
392	<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	—	—	—	—	Acc. r.

(1) L'exemplar exposat a la col·lecció del Museu de Vilafranca va ésser capturat a Vallbona de les Monges (Lleida), no es coneixen observacions a la comarca estudiada.

